

СТВОРЕННЯ НАРОДНОГО РУХУ УКРАЇНИ ТА АКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ В.М. ЧОРНОВОЛА

Національне питання набрало особливої актуальності в Україні в кінці 80-х – на початку 90-х років ХХ століття. «Революція зверху», ініційована комуністичною партією під гаслами перебудови і гласності, стимулювала помітне зростання прагнення знедолених народів до національного утвердження, що виражалося в русі національного самовизначення [1].

В. Чорноволові довелося діяти в тяжкий час, коли суспільно-політичні умови відбувалось формування нового покоління української інтелігенції. Свідомість цього покоління в меншій мірі була отруєна радянським ідеологічним монотейзмом, генетичним страхом-попередником. Воно характеризувалося здоровим індивідуалізмом, культом свободи самовираження, скептицизмом, гуманізмом, космополітичністю культурних смаків.

Відбував термін у мордовських таборах для політв'язнів ЖХ-385/17-А (с. Озерне) і ЖХ 385/3 (с. Барашево). В. Чорновіл був організатором і учасником численних акцій протесту, голодувань, виснажливої боротьби за статус політв'язня. Більше половини терміну провів у ШІЗО (штрафний ізолятор) і ПКТ (приміщення камерного типу). «Зеківський генерал» — так називав нарис про нього письменник Михайло Хейфец. Разом з Борисом

Пенсоном В'ячеслав Чорновіл написав книгу «Хроніка таборових буднів» (1975), яку було нелегально передано з табору за кордон і опубліковано 1976 року у часописі «Сучасність»[2].

У травні 1985 року В'ячеслав Чорновіл повернувся в Україну. Зміг улаштуватися на роботу у Львові тільки кочегаром у міськкрембудтресті та школі-інтернаті. Відновив активну політичну діяльність. Восени 1988 року разом з М. Горинем дав інтерв'ю закордонній журналістці Марті Коломієць, у зв'язку з чим влада розгорнула кампанію за видворення їх з СРСР. Чорновіл і Горинь звернулися до урядів усіх держав, щоб їх не приймала жодна країна. Тоді ж звільнений з роботи з політичних мотивів.

Влітку 1987 року відновилася діяльність Української Гельсинської Групи (УГГ). Головну роль в її відродженні відіграли дисиденти, яких першими звільнили з таборів – Вячеслав Чорновіл, Богдан та Михайло Горені [3].

Проект Руху, як відомо, базувався на: по-перше, Україна не є частиною якоїсь окремої комуністичної цивілізації, а є органічною частиною цивілізації європейської. По-друге, не мусимо ігнорувати досвід історії.

Програма Руху орієнтувала на головну мету — "створення суверенної української держави", в якій людина буде забезпечена всіма правами і можливостями за зразком західної цивілізації[4].

Із Статуту Народного Руху України про його сутність, головну мету діяльності та завдання від 13 листопада 1991 року. Загальні положення: Народний Рух України (далі - РУХ) – масова громадсько-політична організація, що виникла як вияв народної ініціативи за оновлення суспільства. Рух є незалежною громадською організацією, яка не підпорядкована жодній з громадських організацій чи державних установ[5].

Головною метою діяльності Руху є:

- досягнення державної незалежності України;
- створення ненасильницькими засобами демократичної республіки.

З перших днів свого заснування Народний Рух України відігравав

важливу роль в українській політиці. Саме тому опоненти постійно нападали на нього із зовні і провокували внутрішні конфлікти.

Інформаційне повідомлення про підсумки IV Всеукраїнських Зборів Народного Руху України та обрання на них головою НРУ В.Чорновола від 9 грудня 1992 року.

Активну позицію зайняв НРУ у зв'язку з виборами Президента країни і проведенням референдуму про підтвердження Акту проголошення незалежності України.

Головним завданням Президента В.Чорновіл вважав об'єднання всього народу України навколо побудов Української незалежної держави та відкритого громадського суспільства. В основних принципах своєї програми на пост Президента України особливу увагу він надав національному духовному та культурному відродженню українців.

У зверненні НРУ "Народе України" наголошувалося, що єдиною умовою процвітання України та її народу є "політична, економічна, військова, культурна незалежність". На президентських виборах 1 грудня 1991р., кандидат від НРУ В. Чорновіл, виборов друге місце. Боротьба за створення державної незалежності України стала найвищим досягненням у діяльності НРУ, а також піком найбільшої його популярності в українському суспільстві. В подальші роки НРУ постійно перебував у епіцентрі державного і суспільно-політичного життя України, впливав на прийняття важливих політичних рішень, твердо стояв на національно-державницьких позиціях, відстоював збереження національної ідентичності українського народу, його самобутньої культури.

25 березня 1999 року В.М.Чорновіл загинув за нез'ясованих обставин в автокатастрофі на шосе під Борисполем. Поховано українського державного діяча на центральній алеї Байкового кладовища.

Сокіл, хрест і калина, символічно поєднані з барельєфним зображенням В.Чорновола. У такому художньому вирішенні пам'ятника органішо

переплелися й образ вільного птаха незорого неба, і символ православ'ян, й український національний оберіг – кетяги калини [6].

Читаймо його, читаймо уважно, з олівцем, - а головне-серцем і розумом, тільки тоді, багато-що переосмислимо. В багатьох випадках знайдемо відповідь на те, як жити далі, куди прямувати, чого остерігатися.

Список використаної літератури:

1. Гончарук.Г.І., Шановська О.А. Національна ідея і Народний Рух України. Монографія /Г.І. Гончарук, О.А. Шановська. – Одеса: Астропринт, 2004. – С. 172.
2. Сушко Р. Вячеслав Чорновіл: Біографія. Статті. Цитати /Р. Сушко. – К., 2007. – С. 36.
3. Хроніка Народного Руху України // Час Руху. – 2009. - №16 (122).
4. Гончарук Г.І., Колот С.О., Парієнко Г.К. Народний Рух України: місце в історії та політиці: матеріали VII Всеукраїнської конференції, присвяченої 20-річчю НРУ / Г.І. Гончарук, С.О. Колот, Г.К. Парієнко. 28-29 травня 2009. - О.: Астропринт, 2009. – С. 236.
5. Лозицький В., Бажан О., Власенко С., Кентій А. Провісники свободи, державності і демократії: Документи і матеріали. До 20-ї річниці створення Народного Руху України /В.Лозицький, О.Бажан, С.Власенко, А.Кентій. – К.: 2009. – С. 454.
6. Літературна Україна. – 2002. – 18 квітня.

Г. Побережець

Створення Народного Руху України та активна діяльність В.М. Чорновола.

У даній статті авторка дає коротку характеристику становленню та діяльності В.М. Чорновола у Народному Русі України, як відомого політика, державного діяча, письменника і журналіста

A. Poberezhets

Establishment of People's Movement of Ukraine and actively V.M. Chornovil

In this article the author gives a brief description of the formation and activity of VM Chornovil in the People's Movement of Ukraine, the famous politician, statesman, writer and journalist.